‘Wuivende krabben’ zijn weer in Knokke

Wuivende krabben – het grootste buitenkunstwerk van Panamarenko – is weer te zien in Knokke-Heist. Het werk bestaat uit drie metalen bollen waaruit water spuit. Op de bollen zitten krabben. De gemeente liet het in 2015 weghalen omdat gure weersomstandigheden het kunstwerk beschadigden. **De restauratie sleepte aan omdat Knokke geen eigenaar is van het werk.** Er werd een dading goedgekeurd waarbij Compagnie het Zoute en La Reserve Promotions instaan voor de herstelling van het kunstwerk. De gemeente betaalde de kosten. De renovatie kostte zo’n 200.000 euro. (HLN)

Eerste Grammy-nominatie ooit voor ABBA

ABBA heeft voor het eerst een Grammy-nominatie in de wacht gesleept. De Zweedse popgroep kreeg deze dinsdag voor de nieuwste single ‘I Still Have Faith In You’ een Grammy-nominatie in de categorie ‘Record of the Year’. Daarin krijgen de Zweden fikse concurrentie, want **ook Billie Eilish, Lil Nas X, Jon Batiste en Olivia Rodrigo zijn genomineerd**. Het nummer staat op ABBA’s recentste album *Voyage*. Dat is hun eerste nieuwe plaat in veertig jaar. Komend jaar speelt de groep die plaat in Londen tijdens een aantal hologramconcerten in een speciaal daarvoor gebouwd theater. (ANP)

Zestien nieuwe namen voor Rock Werchter

Met nieuwkomers als Pixies, Beck, Queens of the Stone Age en alt-J krijgt de affiche van Rock Werchter steeds meer vorm. De organisatie voegt in totaal zestien nieuwe namen aan de line-up toe. Ook HAIM, Moderat, The Streets, Sam Fender, Jamie xx, Jorja Smith, Bicep Live, Nothing But Thieves, Keane, Polo G, Sum 41 en Phoebe Bridgers maken komende zomer hun opwachting in Werchter. **Eerder werden al Pearl Jam, Metallica, Red Hot Chili Peppers, Imagine Dragons, The Killers, Twenty One Pilots en Faith No More aangekondigd**. De dagtickets voor 1 juli zijn uitverkocht. (BELGA)

Van Warhol tot Lichtenstein: SMAK toont uniek werk uit privécollectie Matthys-Colle

‘Popart is in deze tijden actueler dan ooit’

***Great American Nude # 72* (1965) van Tom Wesselmann uit de collectie Matthys-Colle.** © VINCENT EVERARTS

Warhol, Rosenquist, Lichtenstein, Wesselmann... De privéverzameling van Roger en Hilda Matthys-Colle bulkt van de straffe popartnamen. In een unieke langdurige samenwerking brengt SMAK de werken in dialoog met de museumcollectie. Het startschot werd *POPART*, een expo voor het breedste publiek.

SOFIE VAN HYFTE

“Prachtig! Werkelijk fantastisch.” Bruno Matthys stormt een hoek op de benedenverdieping van SMAK om, recht naar directeur Philippe Van Cauteren. In sappig Gents looft hij de opstellingkeuzes van Van Cauterens *POPART, Uit de Collectie Matthys-Colle & SMAK*, waarvan de helft van de werken uit de collectie van zijn grootouders Roger en Hilda Matthys-Colle afkomstig is.

Een plastic boom van James Rosenquist speelt om ter groenst met een stukje van *De Muur* (1966) van Roger Raveel. Aan de zijlijn kijkt een tuinslang van Raoul De Keyser toe. Robert Rauschenberg ontbreekt nog, de expo is nog in volle opbouw, maar het geheel springt al bijna van de muren en het plafond af. Tegelijk oogt de zaal prettig en vertrouwd, als een warm bad waar je je als popartfan zonder nadenken in laat zakken.

“De popart of het Europese nouveau réalisme werd vaak verweten naïef te zijn”, begint Van Cauteren. “Maar dat klopt niet. Popart stelt ook vragen, zoals Andy Warhol dat deed met zijn *Big Electric Chair*, een van de donkerste zeefdrukken in de expo en een pronkstuk in de collectie Matthys-Colle. Met *POPART* brengen we een kunststroming in beeld die actueler is dan ooit: denk maar aan de impact van de massamedia, de consumptiemaatschappij en de overvloed aan bewerkte beelden, exact waar Warhol het met zijn elektrische stoel over wou hebben. Wars van de vroege, naoorlogse kunst, die donker en getraumatiseerd was, stroomde de popart in de jaren zestig over van het optimisme. Huiselijke thema’s vol comfort en luxe kwamen op de voorgrond. De expo vloekt, straalt en zingt. Het optimisme viert hoogtij in onze zalen en in tijden van een pandemie lijkt me niets meer welgekomen.”

SMAK brengt zijn popartcollectie niet alleen in dialoog met de collectie Matthys-Colle, in samenspraak met de familie zal ze ook tien jaar lang in het bezit van het museum blijven. “Wat vandaag in Gent gebeurt, is behoorlijk baanbrekend”, stelt Van Cauteren. “Nooit eerder kon in ons land een museum zo’n lange tijd gebruikmaken van een bruikleen.” De aankoop door de Vlaamse overheid van het schilderij *Great American Nude #45* van de Amerikaanse popartkunstenaar Tom Wesselmann betekende vorig jaar de start van die nooit geziene samenwerking, met 39 kunstwerken van internationaal gerenommeerde kunstenaars. Niet alleen de werken, ook het idee dat ze die met de wereld wilden delen, zijn vandaag een erfenis van het onvolprezen echtpaar Matthys-Colle.

‘Wat vandaag in Gent gebeurt, is baanbrekend. Nooit eerder kon in ons land een museum zo’n lange tijd over een bruikleen beschikken’

PHILIPPE VAN CAUTEREN
DIRECTEUR SMAK

Bruno’s familie erfde de collectie van zijn vader, die vroeg stierf en die het samen met zijn broer dan weer van zijn vader had geërfd. Neuropsychiater Roger Matthys was een icoon in de Gentse kunstwereld en een belangrijke pleitbezorger en wegbereider van de hedendaagse kunst in ons land. Dankzij hem kwam er in 1975 eindelijk een museum voor hedendaagse kunst in Gent. Bruno vertelt honderduit. “In 1957 richtte mijn grootvader samen met Karel Geirlandt de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst (VMHK) op. Ik vroeg hem ooit waarom er ‘voor’ in plaats van ‘van’ in de naam van hun vereniging stond, het bekte vreemd. ‘Omdat iedereen tegen hedendaagse kunst was in die tijd’, antwoordde die. Mijn grootvader had een sterke band met de kunstenaars. Christo kwam er geregeld theetjes drinken, net als Marcel Broodthaers. Op een gegeven moment werd Broodthaers actief geboycot door de pers. Zo erg zelfs dat er op zijn vernissages geen kat aanwezig was. Galeristen waren dolgelukkig als ze een klant hadden. Als je dat vergelijkt met vandaag, konden de tijden niet meer verschillen van elkaar. Vandaag verzamelt bijna iedereen hedendaagse kunst.

“Mijn grootouders werden soms uitgelachen met een werk dat ze gekocht hadden, zoals dat van Dominico Gnoli. Vandaag is er in de Prada Foundation in Milaan een toptentoonstelling aan de gang over Gnoli met ons werk. De geschiedenis heeft hen altijd weer gelijk gegeven na aankopen van vroege werken van later beroemd geworden kunstenaars. Het koppel had een ongelooflijk vertrouwen in jonge kunstenaars en dat werd de sleutel tot hun succesverzameling. Ze durfden te vernieuwen, terwijl velen trouw bleven aan een bepaalde stijl of naam.”

GEEN APARTE EILANDEN

Bruno Matthys en Philippe Van Cauteren kijken tevreden naar de openingsexpo. “We hopen binnen tien jaar een prototype te ontwikkelen dat een exempel kan zijn voor andere kunstverzamelaars in binnen- en buitenland”, droomt Van Cauteren. “Er wordt altijd in een valse tegenstelling gesproken over musea en verzamelaars. Dat, terwijl we allemaal samen deel uitmaken van een complex ecosysteem dat de kunstwereld genoemd wordt. Alles vertrekt vanuit de kunstenaar, de oorsprong van alles. De vraag is nu: hoe kan je vanuit die kunstenaar een systeem ontwikkelen waarin de galeries, de verzamelaars, de media, de musea en kunsthallen met elkaar gaan praten. In plaats van aparte eilanden, zou het een archipel moeten worden waarin solidariteit van elkaar nodig is en waarin grootse zaken kunnen gebeuren.”

***POPART* loopt van 27.11 tot 08.05.2022 in SMAK.**

Fintro gaat naar Charlotte Van den Broeck

Charlotte Van den Broeck heeft de eerste PrixFintro-Prijs voor Nederlandstalige literatuur gewonnen. Ook Jean d’Amérique, Pierre Liebaert en Maxim Storms vielen in de prijzen.

JAN DEBACKERE

De PrixFintroPrijzen, die voor het eerst werden uitgereikt, bekronen jonge talenten in de cultuursector tussen 18 en 32 jaar. De cultuurprijzen kwamen er mede door de lange lockdown in de cultuursector. Schrijver en initiatiefnemer Toni Coppers wou de jonge makers, die vaak geen vangnet hebben, een ruggensteun geven en kon de bank Fintro, die vroeger al een literatuurprijs sponsorde, overtuigen om mee te werken.

In de categorie ‘Nederlandstalige literatuur’ bekroonde de jury schrijfster Charlotte Van den Broeck, die dit jaar haar lovend ontvangen dichtbundel *Aarduitwrijvingen* uitbracht. Daarin schrijft ze over thema’s als vrouwelijkheid, erotiek en klimaat.

PUBLIEKSPRIJS

De tweede en derde prijs waren voor Dominique De Groen, die ook de publieksprijs won, en Jens Meijen.

Bij de Franstalige literatuur ging de prijs naar romancier, dichter, toneelschrijver en slammer Jean d’Amérique. Charline Lambert en Marie Darah kregen de tweede en derde prijs.

Charlotte Van den Broeck bracht dit jaar haar dichtbundel *Aarduitwrijvingen* uit. Daarin schrijft ze over thema’s als vrouwelijkheid, erotiek en klimaat. © STEFAAN TEMMERMAN

In de categorie ‘Film, dans & theater’ haalde theatermaker Maxim Storms het. Storms richtte met Katrien Valckenaers het gezelschap Ballet Dommage op, dat vaak wat absurd en bevreemdend theater maakt voor zowel kinderen als volwassenen. Met hun voorstelling *Tribunal* waren ze ook al geselecteerd voor het Theaterfestival.

De tweede en derde prijs waren voor Anthony Nti en Ntela Hendrickx. Nti ontving ook de publieksprijs. De PrixFintroPrijs ‘Beeldende kunst & fotografie ging dan weer naar Pierre Liebaert, die begon als fotograaf maar zich nu op de schilderkunst gestort heeft.

Kasper Bosmans en Arnaud Eubelen vervolledigen het podium.

De PrixFintroPrijzen verdelen jaarlijks 76.000 euro. De winnaar in elke categorie krijgt 12.000 euro, de nummers twee en drie elk 2.000 euro. De winnaars van de verschillende publieksprijzen per categorie ontvangen elk 3.000 euro.

Daarnaast is er nog steun in de vorm van artist-in-residenceplaatsen, schrijfresidenties en mentorschap van bekende kunstenaars. Onder meer Labiomista en Koen Vanmechelen bieden mentorschap voor een van de jonge kunstenaars aan. (JDB)

VRT komt met tweedelige docu over Rob de Nijs

De openbare omroep komt op 6 en 13 december met een tweedelige documentaire over Rob de Nijs. Vorige week nam de Nederlandse zanger na een carrière van zestig jaar op het podium van het Sportpaleis afscheid van zijn Vlaamse publiek. Een gedwongen afscheid, ingegeven door de ziekte van Parkinson die een paar jaar geleden bij De Nijs werd vastgesteld. **De docu is van de hand van Eric Goens** (*Het Huis, Kroost*) die De Nijs volgde in aanloop naar zijn afscheidsconcert. Een aantal intimi van de zanger vertellen over zijn carrière, zijn leven, zijn ziekte en het onvermijdelijke afscheid. (PD)